

Smaranda Enache

MANELISM PLUS EURO-OPORTUNISM

Integrarea europeană constituie probabil singura temă politică fără adversari în România. Sensibili la aspirațiile electoratului, favorabil integrării în proporție covârșitoare – constant între șaptezeci-optzeci la sută – politicienii nu-și permit deocamdată nici un derapaj de la discursul public proeuropean. Nici chiar primitivul PRM nu mai vrea să facă excepție, susținând cu demagogia-i cunoscută cursul integrării.

Ceea ce surprinde în atari condiții este divorțul dintre vorbă și faptă. Formați la școala duplicității geniului din Scornicești, politicienii puterii, dar și unii ai opoziției, își investesc energia în păcălirea Occidentului, căruia, zice-se, ar trebui să-i preluăm banii, nu și obiceiurile. Chiar și elita intelectuală numără destui eurofobi, cărora „mofturile” europene – democrația participativă, corectitudinea politică, protecția minorităților, transparența administrației, autonomia – li se par exagerări infantile ale unei lumi prea secularizate și excesiv demitizate. În schimb, prosperitatea produsă în numele și cu mijloacele aceluiași condamnabil progres, sînt utilizate cu sîrg în chiar producerea conservatorismului autarhic românesc.

Privesc adesea emisiunile televiziunilor maghiare, private și de stat, și nu conținesc să mă mir ce prăpastie dăinuiește între noi și ei. Talk show-urile abordează teme globale, emisiunile de știri sînt autentic informative, cultura se ține la mare distanță de kitsch. În timp ce lumea ungară este simultan națională, europeană și globală, sincronizată la temele majore ale actualității, dar și la protejarea specificului național autentic, lumea românească este marginală, izolaționistă și banală, manelismul domină intonația, manierele și substanța unei realități de mahala. Cu rarele excepții ale unei gale sau a unui concert, strecurate la ore nocturne, totul are parfumul căminului cultural și al spiritului tribal.

Și în plan politic, manelismul are profeții săi. Recent, clasa politică parlamentară a dat un nou rateu, în contextul devastatorului Raport Nicholson. Un raport care nu făcea decît să ne reamintească angajamentele pe care nesiliți de nimeni ni le asumaserăm – nu de puține ori cu exces de zel și servilism – și pe care, după ce le vom fi sistematic încălcat, le repudiem cu non-șalanță. Nu atît incapacitatea României de a ține pasul cu noile membre UE este condamnabilă – înapoierea noastră endemică este cunoscută și înțeleasă ca un fapt obiectiv –, cît obraznicia duplicitară și

capacitatea nelimitată de a minți și a ne induce în eroare partenerii. Lipsa culturii contractului, a cuvîntului dat, fac din România un stat lipsit de onoare și de credibilitate. Se poate aștepta orice din partea Occidentului, numai acceptarea unui asemenea stat în sînul său, nu. Efortul de schimbare nu este imposibil. Putem presupune că Ungaria, Cehia, Slovacia, Polonia, Țările Baltice și Slovenia, ieșite din cincizeci de ani de comunism, nu probează nici ele o consecvență exemplară în fiecare din pașii lor spre Uniune. Nu avem motive să credem nici că Bulgaria, prin structura sa balcanică și post-comunistă, ar fi mai calificată decît România să practice valorile europene. Și totuși, spre deosebire de toate aceste țări, care nu-și bat joc de modestul lor capital de credibilitate, România este un caz izolat, este singura țară în care relativismul valorilor, persiflarea Europei democratice și seculare, naționalismul primitiv sînt legitime. Este singura țară care reacționează la criticismul Comisiei Europene prin deschiderea unui birou de propagandă la Bruxelles; care reacționează la declinul criteriilor politice prin impunerea de noi amenințări penale la adresa jurnaliștilor; care adoptă o lege electorală cu prevederi limitînd libertatea de asociere; care continuă să nu respecte dreptul de proprietate... În loc să se retragă din funcția de președinte al n fundații cărora le-a conferit statutul de utilitate publică, europeanul nostru premier, le semnează an de an, de parcă n-ar fi auzit de conflictul de interese, fondurile publice grase necesare preamării mecenatului politic. În tot acest carusel de dedublări, abuzuri, balet mincinos și perfidie, poporul manelist pare să fi ales și el, urmînd exemplul mai marilor săi, dreapta credință în rău. O călătorie cu trenul, o conversație la coadă la medicamente sînt edificatoare: românul generic participă cu nerușinare la corupția endemică, urăște Occidentul, și visează să-l realegă pe dl. Iliescu. Cei cărora nu le place, sînt invitați să plece, ceea ce și fac, devenind spanioli, americani, neo-zeelandezi sau australieni.

Manelismul suveran face legea, trecînd de pe buzele vedetei Teo, pe cele ale miniștrilor, cu un ocol pe la Academie, pentru a se odihni, de sărbători, în faldurile praporilor. România se pregătește să intre în concertul națiunilor europene cu propria sa voce, cu specificul său inconfundabil. Să fie manelismul euro-oportunist, multilateral dezvoltat, singura alternativă?

CALENDAR * N A P T Á R

10 ianuarie – *Funcționarea și organizarea puterii judecătorești*, curs la Colegiul Democrației. Lector: Horațiu Dumbravă.

17 ianuarie – *Funcționarea și organizarea Inspectoratului de Poliție*, curs la Colegiul Democrației. Lector: Livia Popa.

22 ianuarie – *Întrunirea grupului de inițiativă pentru crearea mișcării de ocrotire a orașului Tîrgu-Mureș*. Din partea LPE a participat Szokoly Elek.

26 ianuarie – *Funcționarea Judecătoriei Tîrgu-Mureș*, atelier la Colegiul Democrației.

31 ianuarie – *Importanța istoriei orale curs la Colegiul Democrației*. Lector: Cosmin Budeancă.

4 februarie – *Conferință de presă a LPE*, tematica: prezentarea programului Minority Rights in Action, cazuri de încălcare a drepturilor omului, restricții privind participarea minorităților la alegeri.

6 februarie – *Conferința de presă*, atelier la Colegiul Democrației susținut de Laura Ardelean și Jean Salls.

7 februarie – Ședința ordinară a Consiliului de Coordonare a Ligii Pro Europa.

12-13 februarie – *Romii în contextul politicilor europene: planul de acțiune pentru îmbunătățirea situației romilor și sintililor din spațiul OSCE*, conferință organizată de OSCE, Romani Criss și Partida Romilor Social-Democrată la București. Din partea LPE a participat Haller István.

13 februarie – *Drepturile minorităților în România - istoric și perspective*, curs la Colegiul Democrației. Lector: Frunda György.

Selecția coordonatorului de program al Centrului de Studii și Dezvoltare Regională - Cluj. Din partea LPE a participat Smaranda Enache și Szokoly Elek.

14 februarie – *Adunarea Generală a Filialei Satu Mare a Ligii Pro Europa*.

18 februarie – *Libertatea de exprimare*, expunere prezentată de Haller István la invitația AZMR.

20 februarie 2004 – *Diplomația*, curs la Colegiul Democrației. Lector: Smaranda Enache

25-26 februarie – *Training pentru monitorii locali ai organizației Romani Criss privind situația și concluziile cazurilor de încălcare a drepturilor omului aflate în atenția Ligii Pro Europa*, susținut de Haller István la Bușteni.

27 februarie – *Conferință despre autonomie* a Cercului Liberal al UDMR la Cluj. Din partea LPE a participat Smaranda Enache și Szokoly Elek.

Transilvania – spațiu multicultural, multilingvistic și multiconfesional, curs la Colegiul Democrației. Lector: Spielmann Mihály.

28 februarie – *Adunarea Generală anuală a Ligii Pro Europa*.

január 10 – *A bírói hatalmi ág működése és szervezése*, Horațiu Dumbravă előadása a Demokrácia Kollégiuma számára.

január 17 – *A Rendőrkapitányság működése és szervezése*, Livia Popa előadása a Demokrácia Kollégiuma számára.

január 22 – *Marosvásárhely Városvédő Mozgalom kezdeményező csoportjának összejövetele*. A PEL részéről Szokoly Elek vett részt.

január 26 – *A Marosvásárhelyi Bíróság működése*, a Demokrácia Kollégiumának műhelygyakorlata.

január 31 – *A szó hagyományon alapuló történelem fontossága*, Cosmin Budeancă előadása a Demokrácia Kollégiuma számára.

február 4 – *A PEL sajtókonferenciája*, témái: a Minority Rights in Action program bemutatása, az emberi jogok megsértésének esetei, a kisebbségek választási jogának korlátozása.

február 6 – *A sajtókonferencia*, a Demokrácia Kollégiumának műhelygyakorlata, Laura Ardelean és Jean Salls vezetésével.

február 7 – *A Pro Europa Koordinációs Tanácsának rendes ülése*.

február 12-13 – *Romák az európai politikák összefüggésében: a romák és szintik helyzetének javítására vonatkozó akcióterv az EBESZ térségben*, bukaresti konferencia az EBESZ, Romani Criss és a Roma Szociáldemokrata Párt szervezésében. A PEL részéről Haller István vett részt.

február 13 – *Kisebbségi jogok Romániában - visszatekintés és kilátások*, Frunda György előadása a Demokrácia Kollégiuma számára.

A kolozsvári Regionális Tanulmányi és Fejlesztési Központ programvezetőjének kiválasztása. A PEL részéről Smaranda Enache és Szokoly Elek vett részt.

február 14 – *A Pro Europa Liga Szatmárnémeti Fiókszervezetének Közgyűlése*.

február 18 – *A véleménynyilvánítás szabadsága*, Haller István előadása a MÚRE meghívására.

február 20 – *Diplomácia*, Smaranda Enache előadása a Demokrácia Kollégiuma számára.

február 25-26 – *A Pro Europa Liga által nyilvántartott emberjogi esetek helyzete és tanulságai*, Haller István előadása a Romani Criss emberjogi megfigyelői számára, Bușteni.

február 27 – *Az RMDSZ Liberális Körének autonómia-konferenciája* Kolozsváron. A PEL részéről Smaranda Enache és Szokoly Elek vett részt.

Erdély – multikulturális, többnyelvű, több vallású terület, Spielmann Mihály előadása a Demokrácia Kollégiuma számára.

február 28 – *A Pro Europa Liga évi Közgyűlése*.

Noblesse oblige

Am așternut aceste gânduri despre lucruri și oameni reali, în speranța, ca persoanele vizate să se recunoască. Asemănările deci, nu sînt întîmplătoare.

Nu neg, că e destul de greu să rămîi normal într-o lume cu susul în jos ca a noastră.

Pentru a-și proteja integritatea mintală și de a-și conserva prestigiul, unii au ales turnul de fildeș. Aceștia vor avea de furcă probabil cu propria conștiință. Totuși, oricît de scîrbit să fie cineva de spectacolul politic al acestui colț de Europă, un autentic aristocrat al vieții publice – a nu se confunda cu „baronii” – nu poate da bir cu fugiții.

Tragicul – învățasem încă de la grecii antici – reprezintă o situație fără ieșire, în care eroul, deși știe ce îl așteaptă la capătul destinului său, avînd convingerea justeții valorilor pe care le reprezintă, își urmează neabătut drumul. Tragicul – această „frumusețe inversată” – „înfri-coșează și înalță, strivește și purifică”.

Este evident pentru oricine că această categorie etico-estetică nu este aplicabilă actorilor trînteii politice din mocirla socială în care ne bălăcim astăzi. La noi și în întreaga zonă. Eroul mocirlei sociale nu se „înfri-coșează”, pentru că e laș din fire, nu se „înalță”, pentru că poartă povara ghiulurilor propriiei mediocrități, nu este „strivit”, pentru că e amorf și alunecos, și sînt puține șanse să se „purifice” atîta timp cît se simte confortabil în mediul său natural, duplicitatea. Sublimul și catarzitul sînt stări inexistente pentru această lume trăită la nivelul unor manele, telenovele, surprize-surprize, vacanțamare, bigbradăr sau tucășou.

Promiscuitatea compromisului moral – de supraviețuire – de dinainte de '89 poate fi înțeleasă și, la limită, închizînd cu îngăduință un ochi, acceptată. Pentru cea trăită în libertate – fie ea și relativă – putem avea analize savante, explicații de-a dreptul cuceritoare, iertare ba. Sau, ca să ne menținem în atmosfera săptămîinii patimilor, privilegiul iertării nu ne aparține nouă, muritorilor.

Nu neg, că și cei mai buni dintre noi au dreptul să

obosească. Nu neg, că și cei mai lucizi dintre noi au dreptul să aibă îndoieli. Dar oricît de mult ne-ar coplesi oboseala și îndoielile, cei unși cu demnitatea responsabilității și datoriei față de cei mulți („cei fericiți...”), huliții aristocrați civici – dureros titlu de noblețe –, nu au dreptul să dezerteze decît în neființă.

Da, știu, că după o epocă în care demosul s-a considerat îndreptățit să decapiteze aristocrația, sperînd să-i ia locul – cu privilegiile, dar fără responsabilități, vorba regretatului Bajor Andor, „sînt prințșori, dumnezeul mamei lor, dar nu se pricep” –, e cam greu să

mai găsești supraviețuitori ai acestei categorii moral-sociale, adevărați nobili – fie prin naștere, fie prin devenire – pentru care legile cavalerismului să primeze în fața osului de ros. Mulți dintre ei abdică, iată, sub ochii noștri de la demnitatea acestei chemări. Zborul lor de scurtă respirație se încheie prin lamentabile aterizări în mocirlă.

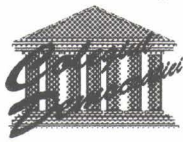
Revoluția din '89 părea să ne fi înnobilit din nou cu demnitatea pierdută sau ascunsă în ungherele conștiinței adormite. Unii au fost capabili să (re-) devină autenticii aristocrați ai libertății, asumîndu-și curajul și responsabilitatea față de cei incapabili de curaj și responsabilitate. Unii dintre ei au fost răpuși pe baricadele războiului murdar al tranziției, păstrîndu-și astfel puritatea pentru eternitate. Alții, nepuînd

rezista tentațiilor strălucitoare și ieftine ale perioadei „apucă și fugi”, au acceptat trocul, dînd în schimb singurul lucru valoros pe care-l aveau (și care le lipsea celorlalți): puritatea și onoarea. Au pățit ca acei sărmani supraviețuitori ai lagărelor morții care și-au găsit sfîrșitul în tentațiile nestăpînite ale libertății.

Unii rezistă încă. Puțini. Mult prea puțini. Nu dezertează, deși tranziția le-a ieșit pe nas. Nu s-au pus pe căpătuiala neo-capitalistă, deși trăiesc zilnic umilința traiului la limită. Unii sub limită. Nu s-au lăsat momiți cu funcții gras retribuite pentru a se pune în slujba șmecheriei și a minciunii.

Unii rezistă încă. Puțini. Adevărații aristocrați – prin descendență sau conștiință – au fost întotdeauna puțini. Pentru că adevărata noblețe nu este un pașaport al privilegiilor. *Noblesse oblige.*

Colegiul Democrației X. Întâmplări din primele luni ai anului

Timpu... veșnic, dar totuși puțin. Trecerea lui ne marchează existența în fiecare zi. Colegista fiind am simțit acest lucru la numeroasele cursuri pe care le-am avut.

Pentru mine această perioadă a însemnat un prilej de a învăța lucruri noi, interesante într-o atmosferă cu mult diferită de cea pe care o experimentăm zi de zi pe băncile liceului. Nu pot să nu fiu subiectivă și, din cauza lipsei de spațiu și din dorința de a nu plictisi voi, dezvălui unele lucruri despre cursurile care mi s-au părut mie cele mai interesante.

La sfârșitul lunii ianuarie, în gerul iernii, un nou curs la colegiu nu părea chiar atât de atractiv. Însă acest curs despre „istorie orală” prezentat cu multă pasiune de Cosmin Budeancă ne-a arătat o nouă viziune asupra istoriei: și noi, colegiștii am avut o mică contribuție prin realizarea unor interviuri cu persoane care ne-au oferit informații despre trecutul nu foarte îndepărtat al României – mai precis perioada comunistă.

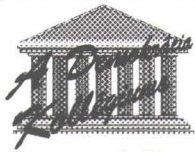
Trecutul însă ne duce întotdeauna cu gândul și la viață. Doamna Smaranda Enache ne-a expus o posibilă carieră: diplomatul. Pentru mine cursul, care a fost de fapt construit pe

baza experienței doamnei Enache – ambasadoare a României –, a reprezentat o incursiune în extraordinara viață a celor cu cea mai dificilă meserie din lume – diplomații. Poate, cine știe, unii dintre colegiști se vor întoarce la a XXX.-a ediție a Colegiului Democrației pentru a povesti despre experiența lor ca ambasador... ?!

Nu pot spune că celelalte cursuri – drepturile omului, minoritățile, multiculturalitatea europeană sau atelierul de lucru constând în simularea unei conferințe de presă nu au fost la fel de importante și interesante. Însă am preferat să scriu despre cele două pentru că au fost unice și s-a vorbit despre lucruri despre care noi știam mult mai puține decât despre temele abordate în celelalte cursuri.

Aștept cu nerăbdare noile cursuri și surprize oferite de Colegiul Democrației. Speranța mea este că ceea ce am învățat noi la cursuri vom putea transmite și altora și vom putea fi cetățeni mai buni ai democrației în care trăim.

Cristina Man

A Pro Europa Liga hétköznapijai – egy újonnan érkezett szemével

Március elsejétől a Pro Európa Ligának dolgozom. Ez az első munkahelyem.

A felvételi vizsga komoly és némiképp ünnepélyes hangulatban zajlott. Szinte azt mondhatnám, kellemesen. Élmény volt az interjú, számomra élmény volt a Liga elnökeivel, igazgatójával, titkárával ülni egy asztalnál, és velük beszélgetni. Valóban szinte megtiszteltetésnek éreztem, hogy ilyen fontos és csodálatra méltó emberek, az én véleményemre kíváncsiak bizonyos kérdésekkel kapcsolatban, és úgy jöttem ki a teremből, hogy akkor is boldog vagyok, hogy eljöttem az állásinterjúra, ha nem engem választanak majd.

Első nap feltárult előttem a Liga székhelyén látott ajtó mögötti „tartalom”. Elsősorban természetesen a kollegák, akiknek a lelkesedése már az első nap ámulatba ejtett. Arra gondoltam, talán az a tudat ad erőt, lelkesedést az itt dolgozóknak, hogy itt nem a profit az a szó, ami körül minden forog, hanem inkább az, hogy amit csinálnak, annak igazán értelme legyen. Az első pillanattól egyértelmű volt, hogy itt nem csak a fizetésért dolgoznak az emberek. Megismerkedtem még a leendő irodámmal, az irodát ketté osztó határvonallal, és a Liga leggyorsabb nyomtatójával. No meg a rosszabbik székkel, ami –mi sem természetesebb- az újonnan érkezett „kiváltsága”. Megtudtam azt is, hogy a Demokrácia Kollégiuma programját bízták rám. Nekiláttam hát, hogy alaposabban megismerjem.

A Demokrácia Kollégiuma egy olyan program, amelyet

azelőtt csak hírből ismertem, sepsiszentgyörgyi diákként irigykedve marosvásárhelyi barátaimra, akiknek lehetőségük adódott egy ilyen eseménysorozaton résztvenni. Cél az, hogy a diákok megismerjék és otthonosan mozogjanak majd a közélet különböző területein, de én úgy gondolom, hogy az önmagában is élmény, hogy egy román-magyar-roma vegyes csoport részeként vehetnek részt ebben a megismerési folyamatban. Hiszen – ahogy én látom – a licisták életében kevés alkalom adódik arra, hogy másik nemzetiségű kollegáik ténylegesen kollegáik lehessenek valamiben. Őszintén úgy gondolom, hogy szerencsések a marosvásárhelyi középiskolások, amiért alkalmuk van részt venni egy ilyen fórumon, és, hogy ebből a szempontból a többi város diákjai szegényebbek.

Az elmúlt egy hónap alatt nagyjából igyekeztem belerázódni a Liga hétköznapi életébe. Már kevésbé lepődöm meg, amikor Haller István, – mint egy Mátyás király – hittel és megalkuvás nélkül döngi az igazságokat a sajtókonferenciákon, amikor Laura Ardelean szinte észrevétlenül és nagyon profi módon szervezi meg az Interkulturális Központ eseményeit, azon, hogy Kacsó Jutka mennyire naprakész a sajtóban megjelenő összes témában, vagy azon, hogy Magyar Annamária egyik nap sem áll fel a munkától a munkaideje végén.

A minden hétfő reggeli operatív gyűlésre mindig, valahogyan, a mindennapos komoly munka eredményeként, minden tevékenység rendben, tisztán sorakozik fel a Vezetőségi szemlére.

Gereöffy Andrea

SCRISOARE DESCHISĂ

Membrilor Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale

Stimată doamnă/Stimate domn,

Prin prezenta scrisoare deschisă,

Organizațiile semnatare ale acestei scrisori doresc să vă semnaleză caracterul nedemocratic, discriminatoriu al **condițiilor în care organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot depune candidaturi în alegerile locale**, așa cum au fost ele stabilite de către Comisia Electorală și urmează a fi dezbătute în plen pentru adoptare.

Conform acestor condiții, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot depune candidaturi pentru consiliile locale, pentru consiliile județene, cât și pentru primari.

Candidaturile organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care au fost sau sunt prezente în Parlament sunt acceptate fără nici un fel de condiții. În schimb, celelalte organizații ale minorităților naționale care doresc să depună candidaturi trebuie să prezinte la Biroul Electoral Central o listă de membri, nu mai puțini decât 15% din numărul total al cetățenilor care la ultimul recensământ s-au declarat ca aparținând minorității respective.

Dacă cifra de 15% înseamnă mai mult de 25.000 de persoane, lista membrilor fondatori trebuie să cuprindă cel puțin 25.000 de persoane domiciliat în cel puțin 15 județele ale țării și Municipiul București, dar nu mai puțin de 300 de persoane pentru fiecare din aceste județe și Municipiul București. Două minorități cad sub incidența ultimei prevederi: maghiarii și romii.

Prevederile reduc accesul democratic la competiția electorală pentru organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale. Ele sunt arbitrare, contrare principiilor de egalitate de șanse prin:

1. Discriminarea care se face între organizațiile minorităților naționale deja prezente în Parlament și cele care nu sunt prezente în Parlament. Primele ar fi derogate de condițiile impuse celorlalte organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care candidează la alegerile locale.

2. Arbitrariul condițiilor cerute pentru depunerea de candidaturi. Cerința pentru organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale

să aibă un număr de membri minim de 15% din numărul total al cetățenilor care la ultimul recensământ s-au declarat ca aparținând respectivei minorități este nejustificată. Reamintim că partidele politice, având ca membri cetățeni aparținând populației majoritare, trebuie să facă dovada unui număr minim de simpatizanți de sub 0.2% din electorat.

3. Caracterul prohibitiv al celorlalte condiții suplimentare în cazul comunităților Roma și maghiară, la care 15% înseamnă mai mult de 25.000. Ele trebuie să prezinte liste de membri fondatori care să cuprindă cel puțin 25.000 de persoane domiciliat în cel puțin 15 județe ale țării și Municipiul București, dar nu mai puțin de 300 de persoane pentru fiecare din aceste județe și Municipiul București. Nu există nici un argument obiectiv în favoarea acestor amendamente, mai ales în circumstanțele avute de această lege: alegerile locale.

Propunem înlocuirea textului actual al propunerii de modificare cu următorul:

„La alegerile locale pot depune candidaturi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale așa cum sunt ele definite de către Legea organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale.”

În cadrul dispozițiilor finale și tranzitorii se adaugă următorul articol:

„În cazul alegerilor locale din anul 2004 pot depune liste toate organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, conform Legii nr. 70/91 a alegerilor locale.”

În speranța că veți susține demersul nostru, vă dorim succes în dezbaterile cu privire la reforma electorală.

Cu stimă,

Violeta Bau

Director

Institutul pt. Politici Publice

Gabriel Petrescu

Director Executiv

Fundația pt. o Societate Deschisă

12 februarie 2004

Susținute de următoarele organizații (în ordine alfabetică)

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi

Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală

Centrul de Resurse Juridice

Liga Pro Europa

COMUNICAT DE PRESĂ

Organizații civice din România solicită Parlamentului să elimine restricțiile impuse organizațiilor minorităților naționale, care doresc să candideze în alegerile locale.

Institutul pentru Politici Publice (IPP) și Fundația pentru o Societate Deschisă (FSD) au trimis Camerei Deputaților o scrisoare deschisă care subliniază caracterul neconstituțional, nedemocratic și discriminatoriu al unor prevederi din Propunerea legislativă privind drepturile electorale ale minorităților. Scrisoarea, susținută și de Liga Pro Europa, Centrul de Resurse Juridice și alte organizații, atrage atenția asupra arbitrariului condițiilor pentru depunerea de candidaturi și asupra caracterului prohibitiv al condițiilor suplimentare pentru comunitățile mari, maghiară, romă, ucraineană, germană.

Propunerea cere organizațiilor minorităților care nu sînt deja reprezentate în Parlament să dovedească existența unui număr de membri de minim 15% din totalul cetățenilor care au declarat la referendum că aparțin minorității pe care organizația o reprezintă. Cum prevederea nu se aplică și organizațiilor deja prezente în Parlament, apare o diferențiere care, spun organizațiile semnatare ale scrisorii, este neconstituțională deoarece încalcă principiul egalității în drepturi.

Minorităților mari li se impun condiții suplimentare, extrem de prohibitive. Organizațiile acestor cetățeni, altele decît cele deja prezente în Parlament, trebuie să prezinte liste cu cel puțin 25 000 de membri, domiciliat în cel puțin 15 județe și municipiul București, cu minim 300

de membri în fiecare județ. Se impune astfel minorităților un criteriu de dispersie teritorială care nu ține seama de particularitățile cunoscute ale unei minorități etnice, de obicei concentrată pe o suprafață mică (cazul ucrainenilor și al germanilor).

„Condiția de răspîndire teritorială în 15 județe și municipiul București este cu atît mai absurdă cu cît autoritățile alese nu reprezintă decît interesele la nivel de localitate sau județ,” declară președinta Fundației pentru o Societate Deschisă, Renate Weber.

Propunerea legislativă definește, în mod neconstituțional, minoritatea națională ca fiind acea etnie care este reprezentată în Consiliul Minorităților Naționale. Conform convențiilor europene în vigoare, la care România a aderat, existența unei minorități are un caracter obiectiv, iar minoritatea nu poate fi definită de apartenența la o structură formală.

„Este regretabil că asemenea aspecte esențiale ce atacă fundamentele democrației au ajuns la bunul plac al unor interese politice de conjunctură,” consideră Adrian Moraru, director de programe în cadrul Institutului pentru Politici Publice.

Dacă textul va fi aprobat de Camera Deputaților în forma sa actuală, semnatarii scrisorii deschise vor sprijini demersurile acelor organizații cărora li se va refuza depunerea de candidaturi pentru neîndeplinirea cerințelor referitoare la numărul de membri pe liste, invocînd în instanță neconstituționalitatea acestei cerințe.

București, 25 februarie 2004

Liga Pro Europa a transmis Primăriei Municipiului Târgu-Mureș o scrisoare conținând observațiile organizației privind planurile de amenajare a unor obiective din municipiu. În cele ce urmează redăm conținutul acestei scrisori.

**Către
Primăria Municipiului Târgu-Mureș
În atenția doamnei arhitect șef Angela Kovács**

Stimată Doamnă Arhitect-Șef,

Apreciind expunerea celor patru planuri de amenajare în holul Primăriei, ce constituie un pas important spre realizarea transparenței decizionale în administrația publică locală, dorim să arătăm următoarele:

1. Nu considerăm că afișarea sumară a unor planuri de situație în incinta Primăriei poate fi echivalată cu o dezbatere publică (așa cum e prevăzut în Legea protecției mediului nr. 137/1995, Legea privind transparența decizională în administrația publică nr. 52/2003 și în alte norme legislative). Prin urmare, solicităm:

- afișarea expunerilor de motive și a textului complet al proiectelor de hotărâre înaintate spre aprobare Consiliului municipiului Târgu-Mureș;
- organizarea de urgență a unor reale dezbateri publice, pe fiecare proiect propus, în parte.

2. Deși planurile de amenajare, în forma lor expusă, nu permit o analiză exhaustivă a efectelor pozitive și negative care s-ar produce după realizarea proiectelor, dorim să punctăm unele probleme:

a. Proiectul „*Modernizarea traseului pârului Pocloș*” stabilește, între altele, „*zone cu potențial funcțional de circulație urbană*”. În conformitate cu broșura **Proiectele de dezvoltare ale municipiului Târgu-Mureș**, ar fi vorba de acoperirea pârului pe o anumită secțiune. În legătură cu această variantă, dorim să atragem atenția asupra următorului pericol:

În momentul de față în pârul Pocloș sînt deversate — în afară de gunoaie, resturi menajere — ape reziduale. Prin curgerea lentă a apei și datorită aerisirii naturale, pârul nu a devenit, deocamdată, un focar de infecție. Prin acoperirea unei secțiuni această purificare naturală nu ar mai putea avea loc, și s-ar forma condiții favorabile dezvoltării organismelor anaerobe. Gazele toxice și rău mirositoare ar fi eliminate la capetele secțiunii acoperite, creînd condiții insuportabile pentru persoanele din zonă. Totodată

înainte de deversarea pârului în Mureș ar trebui construită o stație de epurare. Aceste aspecte nu reies nici din proiectul expus, nici din broșura editată de Primărie.

b. Proiectul „*Modernizarea și reamenajarea spațiilor publice de agrement Platoul Cornești*” prezintă „*situația existentă și disfuncționalități*”, spre exemplu „*trasee de pădure cu posibilități multiple de utilizare (plimbare, alergare, tururi de bicicletă, orientare turistică) nemarcate, neamenajate, fără dotări specifice*”. Nu considerăm că starea naturală a Platoului Cornești ar fi o disfuncționalitate, și întreaga zonă împădurită ar trebui să fie amenajată cu „dotări specifice”. Pădurile reprezintă zone de atracție pentru că oferă un cadru natural și nu unul artificial. Totodată legenda planșei prin denumirea „*accese noi posibil de creat în scopul evitării disfuncțiilor*” indică practic controversatul drum de legătură/centură. După cum am arătat de repetate ori, considerăm inoportun acest drum, întrucît:

- nu soluționează problema traficului pe ruta Sighișoara-Reghin;
- este inadmisibil ca un drum destinat traficului greu să fie deviat în fața Spitalului Nou;
- tăierea în două a pădurii din Platoul Cornești va afecta activitatea turistică a zonei;
- fondul forestier, vegetația și fauna vor suferi schimbări majore;
- zona este cunoscută ca fiind instabilă, cu riscul producerii alunecărilor de teren, care se vor produce în momentul defrișării sau ulterior, prin utilizarea drumului.

c. Proiectul „*Plan urbanistic de detaliu str. Sinaia nr. 3*” dorește realizarea unei stații de benzină într-o zonă care este în plin centrul municipiului, în apropiere există deja o benzinărie (în Piața Mărășești), totodată nu există suficient spațiu și pentru stația de benzină și pentru traficul normal de mașini. Ca atare, considerăm proiectul neavenit.

Cu respect deosebit,
Haller István, coordonator program

Târgu-Mureș, 18 februarie 2004

Din activitățile Biroului pentru Drepturile Omului

În anul 2004 Liga Pro Europa desfășoară un nou program intitulat *Minority Rights in Action*.

Acest program, finanțat de Open Society Institute, asigură funcționarea Biroului pentru Drepturile Omului în cursul acestui an la Tîrgu-Mureș și Satu Mare, permite dezvoltarea unei rețele de monitori în 16 județe. Programul include campanie și lobby în favoarea ratificării de către România a Cartei europene a limbilor regionale și minoritare și pentru ridicarea Departamentului pentru Relații Interetnice la rang de minister. Totodată în această perioadă se va realiza un studiu aprofundat privind fenomenele de discriminare din județele Mureș și Satu Mare.

Restricții privind participarea organizațiilor minoritare la alegerile locale

În cursul anului trecut Liga PRO EUROPA și-a ridicat de nenumărate ori vocea împotriva tendințelor de a restricționa libertatea de asociere. Noua lege a partidelor politice, modificarea ordonanței privind asociațiile și fundațiile s-au înscris pe linia acestor restricții ce nu-și au locul într-o societate democratică. A mai existat un proiect de ordonanță care avea rolul de a limita posibilitățile de creare a organizațiilor minorităților naționale. Acest proiect de ordonanță limita atât de drastic libertatea de asociere, încît Guvernul a renunțat la emiterea lui.

Restricțiile sînt însă introduse prin modificările ce urmează a fi aduse legislației electorale locale. Conform propunerii domnului deputat Varujan Pambuccian, organizațiile minorităților naționale trebuie să obțină suportul a 15% din membrii comunității, cînd pentru majoritari acest procent este de 0,2%. Inițiativa nu are alt scop decît de a exclude orice competiție democratică dintre diferitele organizații din cadrul unei minorități, conservînd situația organizațiilor care sînt considerați ca unici reprezentanți.

Liga PRO EUROPA militează pentru un sistem democratic în care libertatea de asociere nu este limitată printr-un număr excesiv de mare de membrii fondatori, iar participarea la alegeri locale este în funcție de susținerea locală a partidelor și organizațiilor pe plan local și nu pe plan național.

Cazuride încălcare a drepturilor omului

Urmărire penală pentru acțiuni împotriva ordinii constituționale

La începutul lunii octombrie un număr de persoane

din județul Mureș au fost reținuți de polițiști, în timp ce puneau afișe privind intenția de a crea Consiliul Național al Secuilor. Persoanelor reținute nu i s-au adus la cunoștință motivele reținerii (contrar prevederilor **Constituției României** și a **Codului de procedură penală**), ei fiind eliberați după ce au cerut în mod insistent dreptul la avocat.

Victimele au depus o plîngere la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, considerînd că reținerea ilegală a avut un fond etnic. Totodată Consiliul Suprem de Apărare a Țării s-a autosesizat în acest caz, considerînd inițiativa Consiliului Național al Secuilor ca fiind o acțiune împotriva ordinii constituționale. S-au formulat și plîngeri la diferite parchete sub această acuzație.

Fără să intrăm în polemică asupra sensului noțiunii de „ordine constituțională”, asupra tipurilor de acțiune care pot fi încadrate sub art. 166¹ al **Codului penal**, este semnificativ faptul că — spre exemplu — asociațiile monarhiste, deși pun sub îndoială forma de guvernămînt a statului român (cum este definit în art. 1 alin. 2 al **Constituției României**), nu sînt acuzate de comiterea de acțiuni împotriva ordinii constituționale. Totodată organizații extremiste de tipul Noii Drepte sau Mișcării Legionare, care într-adevăr periclitează statul de drept, acționează fără nici o restricție din partea autorităților care nu numai că nu se autosesizează, dar în situația sesizării refuză începerea urmăririi penale pentru propagandă în favoarea statului totalitar sau propagandă naționalist-șovină.

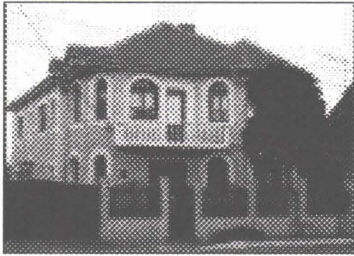
Neputința autorităților în situația statuului lui Yitzhak Rabin

La data de 15 ianuarie 2004 Corneliu Vadim Tudor, președintele Partidului România Mare a dezvelit bustul fostului prim-ministru al Israelului, Yitzhak Rabin. Statuia a fost ridicată fără autorizație de construcție și fără acordul familiei Rabin, totuși autoritățile s-au limitat la acordarea unei amenzi de doar 20 milioane lei. Este de neînțeles cum nu au putut interveni autoritățile sau de ce nu au dorit să intervină pentru a îndepărta

* **Codul de procedură penală**, sub titlul *Aducerea la cunoștință a motivelor luării măsurilor preventive și a învinuirii*, art. 1371, prevede: „Persoanei reținute sau arestate i se aduc, de îndată, la cunoștință, motivele reținerii sau ale arestării.”

(continuare din pag. 7)

statuia înainte de dezvelire. Deși evenimentul a afectat grav imaginea României, Ambasada Israelului exprimându-și în mod public nemulțumirea, statuia stă și în momentul de față mărturie neputinței autorităților de a lua măsurile necesare privind înlăturarea statuii. În această situație există pericolul de a crea un precedent periculos.

Perioada „de grație” pentru chiriașii din locuințele redobândite de foștii proprietari

Inițial termenul „de grație” acordat chiriașilor pentru a elibera locuințele retrocedate foștilor proprietari era anul 1999, ulterior 2002, iar cel actual este 8 aprilie 2004.

În momentul de față există sute de familii care locuiesc în astfel de locuințe, și majoritatea lor nu au posibilitatea nici de a cumpăra, nici de a închiria o altă locuință. Întrebarea care se pune și care trebuia pus acum 10 ani: care va fi soarta acestor chiriași? Dreptul de proprietate este unul inalienabil, care nu poate fi limitat în mod abuziv, ori de câte ori termenul „de grație” este spre sfârșit. Ar fi fost obligația autorităților să construiască, în acest interval lung de timp, locuințe sociale pentru familiile care sînt în situații deosebite. Cum acest lucru nu s-a întîmplat în Tîrgu-Mureș, riscăm ca peste cîteva luni numărul celor fără locuință să ajungă la ordinul sutelor (în principal persoane în vîrstă, cu pensii mici).

Liga PRO EUROPA a tras un semnal de alarmă încă în anul 2001, cînd a apărut pericolul evicțiunii unui număr de 4 familii, arătînd că problema trebuie tratată cu maximă seriozitate și trebuie găsite soluții pentru familiile în cauză.

Cazul R.D.

O revistă locală a publicat recent documente medicale privind domnului R.D., adăugînd la observațiile medicului, sub formă de citat, și fapte care în realitate nu au fost constatate de medici.

Liga PRO EUROPA a apărut libertatea presei ori de câte ori a constatat abuzuri din partea autorităților, dar trebuie subliniat faptul că libertatea de exprimare, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, art. 10, „comportă îndatoriri și responsabilități”, acest drept putînd fi restrîns, între altele, pentru „protecția

reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale”. **Codul penal** pedepsește divulgarea secretului profesional (pentru care vinovăția aparține personalului unității medicale care a pus la dispoziția presei documentele), cît și infracțiunile contra demnității (vinovat fiind ziaristul care, cu bună știință, a publicat date false).

Autoritățile în slujba cetățeanului

Ori de cîte ori Liga PRO EUROPA a discutat cu

reprezentanții poliției despre cozile interminabile pentru a obține o carte de identitate sau pașaport, ni s-a adus la cunoștință faptul că nu există un spațiu suficient de mare pentru a soluționa în mod corespun-

zător solicitările cetățenilor, totodată am fost informați că această situație se va reglementa în curînd.

Întrucît promisiunile privind soluționarea grabnică nu s-au adevărit, am verificat modul în care spațiul Serviciului județean de evidență informatizată a persoanelor este utilizat. Conform orarelor afișate,

- ghișeul pentru pașapoarte este deschis 32 ore pe săptămîină, cu o singură dupămasă;
- ghișeele pentru cărțile de identitate sînt deschise 28 ore (ghișeul nr. 1) respectiv 27 ore (ghișeul nr. 2), cu două dupămese;
- ghișeul pentru permise auto este deschis 16 ore, cu o singură dupămasă;
- ghișeele pentru înmatriculări, radieri auto sînt deschise 25 de ore, cu o singură dupămasă.

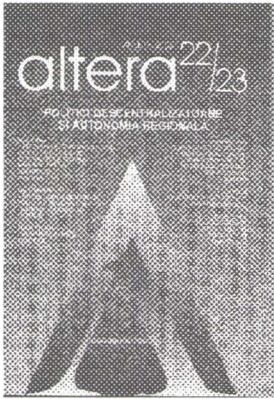
Prin urmare, în loc ca serviciul de evidență populației să ofere un serviciu, cetățenii sînt obligați să aștepte ore în șir la cozi, în general în timpul lor de muncă.

Nu doar la Serviciului județean de evidență informatizată a persoanelor sîntem obligați să așteptăm ore în șir, dar și la alte instituții, cum ar fi Casa județeană de pensii.

Considerăm că ar fi timpul ca aceste autorități și instituții, care sînt finanțate din banii contribuabililor, să ia toate măsurile pentru a asigura servicii de calitate, totodată și în afara orelor care formează pentru majoritatea persoanelor timp de lucru.

(H.I.)

altera 22-23

Fidelă politicii sale editoriale de a conferi dezbaterilor publice un suport teoretic solid, **altera** continuă în acest număr dublu să furnizeze subiecte de reflecție autorilor de programe de guvernare și politici publice în chiar momentul în care subiecte repudiate încă – regionalizarea, autonomia, statul multiethnic, dilemele identitare – covârșesc prin impetuozitate superficială orice încercare de abordare rațională.

În plin vacarm legat de respingerea cupidă în România a dialogului privind forma pe care statul o va îmbrăca dacă dorește să devină democratic și just, Europa Centrală și de Est se mișcă lent, dar palpabil, în direcția unei regândiri fundamentale a structurii statului post-comunist, căruia libertatea de expresie, pluralismul politic și spiritul civic i-au purificat treptat trecutul totalitar. Obsesiv, în România regionalizarea, autonomia, statutul minorităților sînt prezentate opiniei publice și, din păcate, resimțite de aceeași opinie publică, drept o siluire a suveranității naționale de către oculta internațională. Deși statul se reclamă, prin constituție, tratate și mai nou prin aderarea la organisme euroatlantice, drept depozitar și protector al drepturilor și libertăților fundamentale, al demnității umane în ultimă instanță, prin vocile sale autorizate, președinte, prim-ministru, parlamentari reprimă sever orice dezbateri de forme de libertate cum ar fi, de pildă, autonomiile.

Aruncarea în derizoriu și clandestinitate a temelor politice majore face ca, sistematic, România să fie ocolită de modernitate.

La polul opus, Cehia, Ungaria și Polonia au considerat reforma administrației la nivel subnațional drept o sarcină esențială în procesul reconstrucției sistemelor lor politice și administrative de după 1989. Contextul politic și intelectual remarcabil de liberal și deschis a permis încă la începutul anilor 1990 includerea reformei stucturii statului în primul pachet de schimbare a constituției. Deși fiecare din cele trei state a ales, cum e și firesc, stilul și ritmul propriu, a existat pe parcursul întregii perioade de tranziție de la totalitarism la libertate un grad ridicat de similitudine, rezultat, desigur, și din apropierea și armonizarea pe care li le-a conferit frățietatea de la Vișegrad.

Studiile comparative de înaltă ținută științifică ai unor experți consacrați în literatura domeniului – Michal Illner sau Gyula Horváth – încearcă să ofere un sprijin analitic util decidenților preocupați sincer de reforma administrativă a societății românești.

Cursa pentru Europa se apropie de momentul adevărului. Dincolo de oratoria politică și politicianistă și de mimarea descentralizării și regionalizării aceasta implică asumarea unor obligații și valori, aplicarea în practica de zi cu zi a unor reforme autentice și profunde. Una dintre tarele fundamentale și permanente, aproape unanim recunoscute ale societății românești este lipsa capacității administrative în condițiile unui stat de drept, democratic. Ceea ce în sistemele autoritare – de dreapta

sau de stînga – părea să dea roade – odată ce nu era vorba decît de executarea orbească a directivelor venite de sus –, în cadrul unui sistem cît de cît democratic s-a dovedit a fi un eșec desăvîrșit. Teama viscerală a oricărei puteri de a pierde controlul deplin asupra supușilor contribuabili, asupra unui electorat care ar putea eventual să se administreze (mult mai eficient) singur, devenind astfel „autonom”, paralizază orice încercare de reformă administrativă profundă.

Publicarea studiului exhaustiv dedicat de parlamentarul elvețian Andreas Gross experiențelor pozitive ale regiunilor autonome coincide cu furtuna declanșată în opinia publică, dar întreținută îndeosebi de o elită politică suficientă și subintelectuală, privind autonomia Ținutului Secuiesc. Ne vom abține să acordăm calificative acestor demersuri politice minoritare, dar **altera** își propune ca prin publicarea studiului și raportului Gross la Consiliul Europei să readucă în atenția analiștilor grăbiți chestiunea legitimității autonomiilor, ca instrument eficient de asigurare a dezvoltării armonioase și a prevenirii conflictelor interetnice. Cu riscul repetiției didactice, Gross reamintește că structura statelor europene, rezultat al succesiunii conflagrațiilor continentale, nu coincide cu teritoriile locuite de națiuni, mai precis, națiunile transcend fruntariile de stat, fiecare națiune europeană trăind dubla ipostază de majoritate și minoritate. Aspirația spre unitate națională, percepută ca un rezervor perpetuu de irendentism și secesionism, a fost reprimată constant de statul național, ceea ce nu a făcut decît să accentueze tendințele separatiste. Modelul lui Gross, propus Consiliului Europei și statelor membre, inclusiv România, pornește de la premisa că autonomia regională, oferă cadrul optim pentru realizarea, pe de o parte a aspirațiilor identitare, iar pe de altă parte permite păstrarea *status quo*-ului la care statele europene continuă să țină, în ciuda gradului avansat de integrare. Conform lui Gross, de vreme ce nu fiecare minoritate poate înființa un stat propriu, statele europene trebuie să adopte prevederi constituționale care să permită transferul de puteri de la nivelul central în beneficiul acestor minorități. Diviziunea puterilor, federalismul, regionalismul, sistemul devolutiv, asocierea liberă, organizarea teritorială asimetrică, statutele speciale sînt amplu tratate de autorul elvețian, spre beneficiul celor care doresc să aprofundeze această temă printr-o abordare sistematizată. Raportul Gross, devenit Recomandarea 1609, apoi Rezoluția 1334 a Consiliului Europei, deschide o cale nouă de reflecție asupra autonomiei regionale ca sursă de armonie interetnică și va conduce, fără îndoială, pe termen mediu și lung, la adoptarea de noi standarde europene în domeniu, chiar dacă, pentru moment, Convenția Europeană, aseptică, evită subiectele generatoare de pasiuni și umanism, mărghinindu-se la cel mai mic divizor comun. Astăzi, într-adevăr, cea mai mare parte a crizelor politice din Europa se petrec în interiorul statelor, este în interesul stabilității și securității continentale ca sursele de tensiune să dispară, mai mult, autonomiile conferă comunităților etnice, lingvistice și religioase minoritare acea egalitate de șanse care constituie condiția primordială a afirmării demnității umane. Majoritatea celorlalte studii publicate în acest număr dublu vin să ilustreze și să sublinieze tocmai această filozofie.

Activitățile Filialei Satu Mare în anul 2003

La data de 14 februarie 2004 a avut loc Adunarea Filialei din Satu Mare, ocazie cu care a fost prezentat raportul de activități pentru anul 2003 și programele proiectate pentru anul 2004, între care programul Minority Rights in Action, finanțat de Open Society Institute, prin care s-a deschis Biroul pentru Drepturile Omului din Satu Mare.

În 2003 filiala din Satu Mare a derulat activități la nivel local, regional și internațional.

1. La nivel local în 2003 s-au organizat mese rotunde, dezbateri, participări la activitățile locale.

- **Conferința** despre „**Uniunea Europeană pentru tineri**” realizată în parteneriat cu DJTS și Colegiul de Administrație Publică Conferința a durat două zile și a constat în prelegeri. Conferința a avut un larg răsunet în rândul tineretului sătmărean, acesta participând activ și în număr mare la dezbateri.

- De Ziua Europei, LPE Satu Mare a organizat, în parteneriat cu colectivul didactic al Școlii Dr. Vasile Lucaciu un **concurs de desene** cu tema „Europa văzută de mine”. Cele mai bune lucrări au fost premiate cu volume de „Povești și legende eurocarpatice” în limbile română și maghiară.

- Ziua Orașului, 14 mai, a fost sărbătorită, alături de întreg orașul, și de LPE Satu Mare prin organizarea și dotarea unui **stand de prezentare**, loc unde am avut ocazia de a arăta locuitorilor sătmăreni realizările noastre cele mai recente. Beneficiind de mijloace tehnice de ultima oră am reușit să proiectăm pe ecrane tot ceea ce reprezintă această organizație în această zonă.

- **Seminarul** „Aspecte de GEN în activitatea organizațiilor societății civile” a fost organizat în parteneriat cu Caritas Satu Mare și Peace Corps. Invitat special a fost dr. Virgil Enătescu, prof. univ. asociat, dr. în psihiatrie și psihologie. Au răspuns invitației noastre 14 organizații locale.

- În luna iulie s-a realizat **emisiunea pentru minorități** la Radio România Tineret. La invitația organizatorilor, Kónya Ladislau și Laura Iancu, au fost invitați să participe la discuții, alături de LPE Satu Mare, și reprezentanții locali ai minorităților.

- Începând din 1 septembrie 2003, prin participarea la seminarul de instituționalizare a Planului Local de Acțiune pentru Mediu în județul Satu Mare, Liga Pro Europa, filiala Satu Mare, face parte din colectivul de elaborare a P.L.A.M. în cadrul Programului Phare RO 006.14.03 – „Asistența tehnică pentru întărirea Inspectoratelor pentru Protecția Mediului”. În cadrul acestui program, ca o primă activitate, am elaborat materialul „**Priorități privind protecția mediului**” conținând propuneri de microproiecte legate de mediu

- De Ziua Națională a Minorităților, 18 decembrie 2003, Filiala Satu Mare a LPE, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean, a mobilizat peste 300 de elevi și cadre didactice de la toate liceele din oraș pentru a căuta, împreună,

punctele de legătură economică, socială și culturală dintre majoritate și minoritate. Tinerii adunați în sala festivă a Colegiului Național „Ioan Slavici” din Satu Mare au audiat cu ajutorul videoproietorului o **prezentare științifică**, având ca temă „Minoritățile și drepturile lor în România”

2. La nivel regional, în 2003 s-a realizat:

- În luna ianuarie a avut loc **lansarea de carte** în cadrul proiectului „Istoria Euroregiunii Carpatice oglindită în povești și legende”. Lansarea celor două volume de „Povești și legende din istoria Euroregiunii Carpactice” respectiv „Mesék és legendák” a Kárpátok Eurorégió Történetéből” a avut loc într-un cadru festiv în Sala Rotundă a Primăriei Satu Mare, invitați fiind, pe lângă copiii ai căror lucrări au fost selectate în vederea publicării lor, și reprezentanți de seamă ai culturii sătmărene.

- În luna iulie am început activitatea în cadrul proiectului „**Povești și legende din Euroregiunea Carpactică**” în **limba germană și ucraineană**, finanțat de Fundația Carpatică. În cadrul acestui program, filiala Satu Mare a LPE colaborează cu Liceul Teoretic German „Johann Ettinger” din Satu Mare, Liceul Teoretic Ucrainean „Taras Șevcenko” din Sighetul Marmației și cu mai multe alte grupuri etnice din Baia Mare, Carei, comuna Micula, Vinogradov (Ucraina) și Kosice (Slovacia). Prin aceste parteneriate LPE Satu Mare continuă culegerea și salvarea creațiilor populare, a poveștilor și legendelor locale. După cele românești și maghiare, acum ne vom ocupa de cele germane și ucrainene.

- În luna august filiala Satu Mare a LPE a încheiat un parteneriat privind **colaborarea transfrontalieră** cu Rév Alapítvány din Nyíregyháza și cu Lépéselőny Közhasznú Egyesület a Diplomások Foglalkoztatásáért din Debrețin. Scopul ambelor parteneriate este acela de a colabora în pregătirea societății civile din ambele țări prin participarea mai activă în procesul de aderare la structurile UE.

3. La nivel internațional, Liga PRO EUROPA filiala Satu Mare a participat la organizarea unei **conferințe internaționale** cu tema: „Rolul educației alternative în integrarea europeană a României”. Atât tematica, cât și originea multietnică a participanților (peste 400 de cadre didactice și părinți: români, maghiari, șvabi, romi) au reliefat necesitatea colaborării interetnice în dezvoltarea și ridicarea învățământului din România la nivelul învățământului european.

Membrii și simpatizanții Ligii Pro Europa Satu Mare au încheiat anul 2003 cu speranța ca în anul 2004 să contribuie și mai mult la asigurarea șanselor egale de afirmare ale tinerei generații.

LA CUMPĂNA DINTRE TRECUT ȘI VIITOR

Și în acest an ca și în alte dăți, Adunarea Generală a Ligii Pro Europa s-a desfășurat la sfârșitul anotimpului hibernal, mai precis, în ultima sîmbătă a lunii februarie, primele semne de primăvară prefigurînd parcă, speranța de mai bine din sufletul fiecăruia.

Tematica ordinii de zi a vizat, ca de obicei, cuantificarea de către cei prezenți a activității trecutului an, adică rapoartele de activitate, cel financiar și al comisiei de cenzori, precum și prezentarea planului de activitate și al celui financiar pe anul în curs. Un punct aparte l-a constituit modificarea statutului Ligii, în acest sens propuneri fiind deja făcute în Adunarea Generală precedentă, vicii de procedură împiedicînd aplicarea lor încă în anul trecut. Aceste modificări au fost dictate de noile cerințe apărute pe parcursul celor 14 ani scurși de la înființarea Ligii.

În cadrul discuțiilor ce au avut loc pe marginea celor relatate, locul central l-au constituit problemele unor minorități etnice aflătoare în România și ... în Franța. Astfel, la solicitarea domnului Czellecz Jenő de a se focaliza activitatea Ligii și pe problemele comunității ceangăiești din Moldova, doamna Smaranda Enache a prezentat succint, dar totodată concret, activitatea desfășurată de-a lungul timpului de către Ligă în acest domeniu. Invitat de onoare la adunare, domnul Dan Culcer a prezentat problema socială gravă a unor maramureșeni stabiliți temporar în Franța în căutarea unui loc de muncă, care pentru a supraviețui sunt – uneori – nevoiți să recurgă la ocupații degradante, cum ar fi – spre pildă – prostituția masculină. Domnul Kónya László, coordonatorul filialei din Satu Mare a Ligii, s-a arătat interesat de această problemă, filiala avînd în cadrul activităților sale și problematica socială

din zonă. În altă ordine de idei, distinsul oaspete a făcut propunerea introducerii în pagina WEB a Ligii și a unor largi texte din revista Altera, facilitîndu-se și mai mult accesul celor interesați la acestea. În completarea acestei propuneri, domnul Szokoly Elek a menționat și includerea buletinului informativ al Ligii în această pagină.

Dat fiind faptul că s-au scurs deja doi ani de la precedentele alegeri, s-a trecut la alegerea noului consiliu. Cu excepția domnului Spielmann Mihály, care din motive personale nu a mai putut candida, componența vechiului consiliu a fost aleasă cu mare majoritate de voturi.

Cu aceasta, ordinea de zi fiind epuizată, Adunarea Generală anuală a Ligii Pro Europa a luat sfârșit, cei prezenți continuînd discuțiile în agreabilul rol al Centrului Ecumenic Reformat unde am fost așteptați de un bufet rece bine asortat.

Mircea Suhăreanu

Conducerea LPE 2004-2006

Copreședinți

CSÍKY Boldizsár

Smaranda ENACHE

Consiliu de Coordonare

Lucia BRISCAN

FODOR Imre

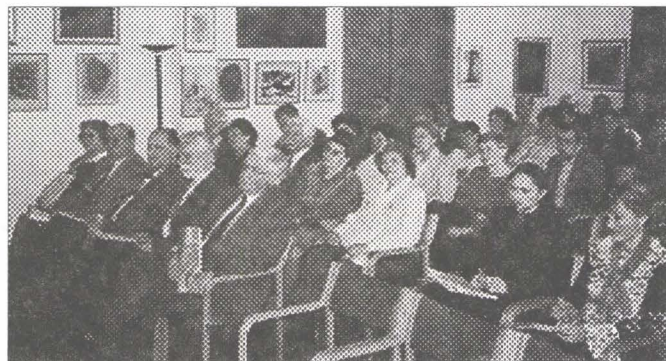
Zeno FODOR

KÓNYA László

SÁRKÁNY-KISS Endre

Mircea SUHĂREANU

SZOKOLY Elek

Declarație

Liga PRO EUROPA salută și apreciază hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române de a interzice „arhierului, preotului, diaconului și monahului să facă politică partinică, să fie membru al unui partid politic, să participe la campanii electorale, să candideze și să devină membru al parlamentului sau consiliilor locale, primar, viceprimar sau să ocupe funcții în administrația publică centrală și locală.”

Hotărârea Sfântului Sinod, în deplină concordanță cu principiul fundamental al unei democrații autentice care presupune atât autonomia Bisericii, cât și laicitatea Statului, este un gest de mare valoare morală adresată atât propriilor slujitori, amenințați să se rătăcească pe căi străine menirii lor, cât și clasei politice care, într-un an electoral, caută să profite de orice mijloace – inclusiv de forța de iradiere spirituală a amvonului, în disprețul menirii adevărate a Bisericii – pentru cucerirea electoratului.

Liga PRO EUROPA consideră că slujitorii Bisericii au nu numai datoria, dar și suficiente posibilități „să participe la viața cetății” contribuind – prin mijloacele lor specifice – la apărarea democrației, a libertății și la afirmarea binelui obștesc.

Liga PRO EUROPA consideră totodată că ar fi oportun ca exemplul pozitiv al Bisericii Ortodoxe Române să fie urmat și de celelalte biserici și confesiuni din România.

Târgu-Mureș, la 17 februarie 2004

Cu ocazia conferinței de presă din data de 4 februarie 2004 s-a arătat faptul că la Serviciul județean de evidență informatizată a persoanelor nu se asigură accesul persoanelor cu dizabilități. Prin urmare, la inițiativa Ligii Pro Europa și prin logistica oferită de Fundația Alpha Transilvană, mai multe organizații din Târgu-Mureș au semnat următoarea petiție:

Către

Serviciul județean de evidență informatizată a persoanelor

Semnatarii acestei petiții, organizații neguvernamentale cu sediul în Târgu-Mureș, cu activități în domeniul social, medical și de drepturile omului, Vă adresăm rugămintea să soluționați în cadrul Serviciului accesul persoanelor cu dizabilități la toate ghișeele instituției. Considerăm că umilința la care sînt supuse aceste persoane pentru a ajunge în special la ghișeele de la etaj pentru a obține o carte de identitate nu se poate tolera în continuare.

Organizații semnatare: Liga Pro Europa, Fundația Alpha Transilvană, Outward Bound, Fundația RheumCare, Asociația Pro Biciclo Urbo, Fundația Mâini Dibace, Asociația Handicapaților Locomotori Mureș.

Pro Europa poate fi citită pe Internet la adresa:

www.proeuropa.ro

Liga PRO EUROPA Liga

Copresedinți:

Smaranda ENACHE și CSIKY Boldizsár

Director executiv: SZOKOLY Elek

540049 Târgu Mureș, P-ța Trandafirilor nr. 5, et. III, CP. 1-154
Tel/fax: +40-(0)265-250182; 250183, e-mail: office@proeuropa.ro

PRO EUROPA

NEWSLETTER OF THE PRO EUROPE LEAGUE NR. 1-2/ 2004

CONTENTS:

Pg. 1: *Manelism plus euro-oportunism* – article regarding the changing behaviour of the Romanian politicians in non-respecting laws of the Romanian state.

Pg. 2: *A Romanian/Hungarian synopsis* of the PEL's main events in January – February.

Pg. 3: *Noblesse oblige* – article of opinion regarding moral compromise of the political class and o the existence of a few uncorrupted, honest politicians.

Pg. 4: *College of Democracy X events from the first months of the year* – article of one of the students participating at the courses of the educational program, regarding the first courses and workshops held in 2004; *Pro Europa League – through the eyes of a newly came* – impressions of the a new colleague.

Pg. 5: *Open letter* addressed to the members of the joint Committee of Senate and Chamber of Deputies regarding the draft of the electoral law; *Press release* – addressed by nongovernmental organisations regarding the restrictions imposed to the organisations of national minorities willing to run for offices.

Pg. 6: *Critical observations* of Pro Europa League regarding several plans of the Mayor's Office.

Pg. 7-8: *From the activities of the Human Rights Office:* restrictions imposed to the organisations of national minorities, incapacity of the authorities in the case of the Rabin statues etc.

Pg. 9: *Altera 22-23* – presentation of the PEL's most important publication. The central theme of the last issue: Decentralization Politics and Regional Autonomy.

Pg. 10: *The activities of the Satu Mare branch in 2003* – presented on the occasion of the PEL' annual General Assembly.

Pg. 11: *Between past and future* – short presentation of the of the PEL' annual General Assembly.

Pg. 12: *Declaration* regarding the decision of the Romanian Orthodox Church to forbid for their priests to participate in the elections; *Petition* addressed by several NGOs to the Police's Informatized Department of Citizens Evidence to assure the access of physically disabled people.

Responsabil de număr: KACSÓ Judit-Andrea

Multiplacat la **MEDIAPRINT**

PRO EUROPA este publicată cu sprijinul
Fundației Heinrich Böll (Germania) și Charles St. Mott (SUA)